

Vista aèria d'Ullastret. La reforma de les Administracions a tot Europa tracta d'eliminar el minifundisme municipal.

L'organització supramunicipal

RAMON MASSAGUER I MIR

Amb motiu de l'acollida que la Constitució espanyola dispensa a l'organització comarcal o supramunicipal, com a possibilitat administrativa intermèdia entre la província i el municipi, resulta d'interès efectuar una visió dels seus precedents històrico-administratius, amb particular referència al seu desenvolupament legislatiu a Catalunya.

L'existència de territoris homogenis per raons geogràfiques, econòmiques, històriques o merament administratives és una preocupa-

ció del legislador, tant de l'Administració Local, com de l'Administració Central, en la seva projecció a l'Administració perifèrica, però que ha comptat amb ben poc èxit a l'hora de la seva aplicació efectiva.

Precedents històrics

Els precedents de l'organització comarcal, a nivell municipal, es troben en els Projectes de Romero Robledo, de 1884 i a la Llei de Bases per a la Reforma municipal, de 1891. Aquesta tendència respon a la tradicional coincidència d'assenyalar els desavantatges d'una organització municipal, fraccionada en unitats administratives reduïdes i ineficaces, constant històrica que

no ha estat abordada de forma realista fins avui, malgrat els intents realitzats en aquest sentit.

El tractament de minifundisme municipal o de l'espai comarcal ha anat, a nivell doctrinal, bregant entre el dilema extinció-associació. El moviment associatiu elimina, certament, la reacció localista del petit municipi davant de la seva supressió. Però la solució associativa, a penes abordada a nivell del municipi rural i sense operativitat en les altres dimensions de la tipologia municipal, resta, al capdavall, abocada a la lliure voluntat dels municipis associats i manca de l'eficàcia institucional i de la permanència que cal exigir a la configuració de l'espai comarcal, urbà i rústic.

D'aquí, els intents vinculants que, tant a nivell de l'acció de foment de l'Administració de l'Estat (Plans provincials d'obres i serveis; política agrària i de concentració parcel·lària), com de la divisió o estructura de la pròpia Administració perifèrica, han aparegut en el període 1958-1968, principalment.

Sota una altra òptica, la legislació del sòl ha pretès configurar l'espai comarcal com a sistema en el qual es projecta i s'ordena, territorialment, una unitat organitzada i influent de vida local (article 32 -Llei del Sòl).

Com a superació, vinculant i limitada a uns efectes, el Real Decret 3046/77, de 6 d'octubre, en els darrers temps, estableix l'obligatorietat d'agrupació forçosa dels municipis amb població inferior a 5.000 habitants, per a la prestació dels serveis públics considerats com essencials per la Llei, sempre que estiguin mancats de recursos econòmics suficients, amb un màxim de 10 Municipis (o de 15, en casos excepcionals). L'aplicació pràctica d'aquesta agrupació ha estat ben minsa.

Ara, la Constitució Espanyola, aporta, alhora, als seus articles 141,3 i 152,3, el conducte per a un nou intent de superar la divisió administrativa de municipis i províncies. És el moment de superar, doncs, les tendències iusnaturalistes que tant mal han produït a l'Organització Municipal, amb el mite de considerar el Municipi com a ens natural, amb un contingut de competències originàries i pròpies. Ara, la Constitució Espanyola regula els Ens Locals dintre de l'"Organització territorial de l'Estat" (Títol VIII), i s'aconsegueix el fonament de l'autonomia local en la Norma Fonamental. Aquest mateix aspecte instrumental és el que cal atribuir a l'"Agrupació de Municipis" a què fa esment l'article 152 de la Constitució Espanyola.

En tot cas, la creació d'una Administració Pública per a tota l'àrea comarcal ha de servir, *en l'àmbit del municipi rural*, per a desadministrativitzar el Municipi, que ha de perviure bàsicament com a "estructura de participació i d'integració ciutadana en la vida pública", i *no* com a una equació perfecta Municipi-rural = Administració Pública¹.

A l'àmbit urbà, en procés d'urbanització, la situació s'assembla a la pròpia de les àrees metropolitanes, i cal facilitar estructures adients al fet metropolità, per a la prestació de serveis comuns a l'àrea.

Alhora, la funció de la Comunitat Autònoma ha de ser la de suport. Una divisió flexible de les competències municipals i provincials podria fer factible una fusió dels àmbits respectius en l'organització comarcal.

Pel que fa a l'àmbit territorial de Catalunya, el "Regional Planning" de 1932 constitueix l'únic assaig seriós de planejament del conjunt del territori català fins ara. El seu antecedent es troba en la preocupació de la protecció de les riqueses naturals i de la preservació del sistema de comunicacions. La dècada dels anys 1920 és decisiva per a la preparació del Regional Planning, que coincideix amb la Mancomunitat Catalana.

El Regional Planning respon a una proposta ordenada del territori i a una localització d'activitats productives i no productives. L'anàlisi territorial es basa en una grafiació del medi natural i de les activitats humanes (mineria, indústria, transport, reserves arqueològiques, sanitat i agricultura, entre les més importants). Suposa en certa manera un rebuig de la industrialització de l'època, en crisi per la difícil divisió internacional del treball i un cert retorn al camp. El seu altre objectiu, la creació de la Catalunya Ciutat, dins de la qual Barcelona no fos més que un barri.

Objectiu diferent, en aquest ordre d'antecedents històrics, constituï la "Divisió Territorial de Cata-

Sant Cristòfol les Fonts. Les instàncies municipals insuficients s'han de mantenir únicament com a instàncies de participació veïnal.

LA DIVISIÓ TERRITORIAL

lunya", de caràcter administratiu, els treballs de la qual s'emprenen el 1931, per encàrrec de la Conselleria de Cultura, i s'acaben el 1933. Es produeix un disseny de 9 vegueries i 38 comarques.

La divisió, fou instituïda per Decret d'agost de 1936, convalidat pel Parlament l'any següent, 1937. Aquesta divisió comarcal, adoptada per diversos òrgans del moment revolucionari, mai no tingué una aplicació generalitzada. La divisió ultrapassava els límits administratius i plantejava la resposta d'una organització territorial catalana.

La comarcalització i el minifundisme municipal

La comarca es configura actualment com a una opció d'organització territorial que des de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya ha passat mimèticament a d'altres Estatuts, com a l'andalús o al gallec. Però darrera de l'efecte mimètic que podria explicar el fenomen de la seva extensió, caldria veure-hi també la seva connexió amb les línies de reforma de les administracions, portada a cap a tot Europa, tant amb tradició napoleònica, com anglosaxona.

Aquestes línies de reforma tracten d'eliminar fonamentalment el minifundisme municipal, nascut a l'empara de la Revolució Francesa, que s'ha provat com a ineficàcia i poc operatiu, com ha succeït en diverses tendències europees. La Revolució Francesa posà un accent dogmàtic aclaparador en el monopoli de les institucions municipals. El signe de la llibertat va donar partida de naixement a 44.000 municipis a França, i influí en els constituents que generen per a Espanya una xifra de més de 9.000 Municipis, que eren els de fa 100 anys.

És ja des d'aquell moment, que la comarca, el nivell intermedi d'una organització racional, es frustra, perquè no és contemplada per causa d'aquell aflorament municipal, més que per l'obra provincialista d'un Xavier de Burgos, amb la implantació de la província.

Al fil de la Reforma del minifundisme, a Alemanya, entre els anys 1965 i 1975 el nombre de municipis ha passat de 24.000 a 10.800. Anglaterra, a través de les propostes de l'informe Redcliffe Maud, de 1972, suprimeix diversos nivells de l'Administració Local. A França,

l'informe Guixard "Vivre Ensemble", constitueix un assaig menys exitós. A Itàlia, la figura del "compresori", resultà discutida per les comunitats de muntanya o pels organismes supramunicipals creats per la Llei de reforma sanitària. A Bèlgica de 2.400 passen a 600 Municipis, a la darrera dècada.

Cal tenir en compte, però, l'efecte d'aquesta reforma de cirurgia, que afecta negativament a la funció democratitzadora i de participació veïnal.

Tanmateix, creiem que no s'ha de descartar la reforma municipal inspirada en la revisió dels actuals termes municipals, com una eina o mitjà instrumental i complementari de la nova organització territorial, que ha de perseguir objectius evidentment més complexos.

Característiques de la comarca en la Llei de Bases del Règim Local

La Llei de Bases del Règim Local concep la comarcalització més com una operació d'agrupació de municipis que com un ens local de nova creació. Per a tots, l'article 3 de la Llei, qualifica la comarca com a entitat local no territorial, que agrupa diferents Municipis.

En aquest sentit, el Document de Treball elaborat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, amb el peu forçat, pel caràcter bàsic d'aquell precepte, de la comarca com a agrupació de municipis, es planteja només de passada la possibilitat de reforma del minifundisme municipal, consagrant en certa manera la perduració d'instàncies municipals insuficients i absolutament degradades que en tot cas haurien de mantenir-se únicament com a instàncies de participació veïnal.

Cal tenir ben present que les operacions de reforma municipal, malgrat la garantia institucional derivada del nivell constitucional, significa que la institució municipal és protegida en el seu conjunt, però no els subjectes singulars, els quals poden ser suprimits individualment.

El Document d'organització territorial no tracta la solució al minifundisme municipal amb l'aparició de l'espai comarcal, sinó com una tècnica de reforma general o parcial de l'organització territorial municipal, a adoptar per Decret del Consell Executiu, quan consideracions d'ordre geogràfic, demogrà-

fic, econòmic, o social ho demanen, amb intervenció de la Comissió de Delimitació Territorial, òrgan d'estudi, consulta i proposta adscrit a la Conselleria de Governació.

L'alternativa d'una comarca, com agrupació de municipis, a l'ensem que com a entitat local és una alternativa que, encara que no vagi caracteritzada per una especialitat de fins, no produeix una reforma del mapa municipal, respecte dels municipis que no poden funcionar com a administracions modernes, sense perjudici de mantenir-los com a instàncies de participació ciutadana.

El Document desvincula, en definitiva, la reforma del minifundisme municipal amb l'aparició de l'ens comarcal. També en aquest sentit, la Llei de Bases del Règim Local, pel qual l'agrupació resulta una alternativa bastant similar a la tradicional de les mancomunitats intermunicipals no és tan creadora d'un Ens nou, no caracteritzat excessivament per fins generals, com d'una especialització de finalitats diverses dels municipis components.

Consideració de l'administració local en el context constitucional dels estats de base federativa o regional

A la República Federal Alemanya, les entitats locals pertanyen a l'estructura administrativa dels Länder. Han estat els parlaments dels diferents estats els que han aprovat la reforma de les respectives administracions locals. Cert que la Federació pot incidir per via de la connexió, quan legisla en matèria de la seva competència estatal, per determinar sobre matèries de la seva competència l'execució de les quals correspon a les Corporacions Locals.

En canvi, a Itàlia, la Constitució regula tant la Regió com la província i el municipi, com ens territorials, a manera semblant a Espanya, és a dir, gaudeixen de garantia constitucional. Queda atribuïda a la regió, la competència per regular les circumscripcions municipals. I l'Estat, sobre la província i la seva modificació. La creació de la "Comunitat de Muntanya" a Itàlia, deriva de Llei estatal, a diferència de la creació del "compresorio", ens intermedi i funcional, figurat en els Estatuts Ordinaris de la regió italiana.

Les disposicions constitucionals espanyoles (art. 152, de la

Sant Salvador de Bianya. La nostra administració municipal és essencialment ruralista, amb tots els seus inconvenients.

Constitució Espanyola, entre d'altres) fan assemblejar més la nostra regulació a la de la República Federal Alemanya, llevat del punt de concordança en què la província té garantia institucional, tant a Itàlia, com a Espanya.

En realitat, la garantia institucional de la província és de caràcter excepcional, perquè el constituent ha volgut que sigui cada Comunitat Autònoma la que determini l'organització general de les Entitats Locals en el seu territori. Però es troba amb el límit insalvable, per avui, de la província.

La Constitució Espanyola pretén que sigui cada comunitat autònoma la que estableixi l'estructura de l'Administració Local en el seu territori. Atès que la majoria de les competències que exerceixen els ens locals ho són sobre matèries, amb competències legislatives que s'atribueixen a les comunitats autònomes, són aquestes les que definiran i determinaran l'estructura administrativa més idònia, en cada moment, per garantir un nivell d'eficàcia i de participació.

Aquesta varietat organitzadora es manifesta en els Estatuts d'Autonomia. Tots ells reconeixen el municipi com a entitat bàsica de l'Administració Local a la Comunitat Autònoma.

Quant a la província, l'altre ens local, en unes comunitats autònomes ha quedat integrada a la comunitat uniprovincial. També a les Canàries. En les altres, com a Entitat local, però de manera molt dife-

rent. En el País Basc, com a "territoris històrics". En d'altres comunitats autònomes, com a suport per a la gestió ordinària dels seus serveis (Est. Andalusia); o com a possibilitat de delegació (Est. Galícia); o com a coordinació amb la Comunitat Autònoma (Est. València); a Catalunya, com a estructura difuminada i de segon ordre, respecte a altres Organitzacions territorials.

Al contrari, és general l'alusió a altres entitats infra i supramunicipals. Abunden referències a la Comarca als Estatuts de Catalunya, Astúries, Aragó, Castella-La Manxa i Extremadura, precisant-se a vegades que no implica la desaparició dels municipis que s'hi integren. (Est. Galícia). És a dir, els Estatuts de les Comunitats Autònomes contempnen diversos models del que es qualifica d'"Organització Territorial" pròpia de cada comunitat. Per això, la legislació bàsica de l'Estat, com ha confirmat la Llei 7/85, no pot imposar un model únic d'Administració Local. En aquest sentit, com s'ha dit, la FLEXIBILITAT ha de presidir aquesta regulació, pel que fa a l'estructura dels ens locals².

La possibilitat de les mancomunitats intercomarcals

Les associacions municipals, com a expressió lliure del dret dels municipis a associar-se, es contempnen en la Llei de Bases del Règim Local, i passen l'aprovació

dels Estatuts als Ajuntaments interessats, sense més tràmit que l'informe, no vinculant, de la Diputació Provincial. Malgrat això, la seva constitució es troba en funció de la legislació de les Comunitats Autònomes, i redueix en definitiva, la llibertat associativa dels Municipis.

El "Document" d'organització lliga la relació entre el moviment d'associació dels municipis, les mancomunitats, amb la comarca, en establir que no es podran constituir mancomunitats, a). quan el seu objectiu no determini les obres o serveis; b). quan afectin a serveis gestionats per les Comarques o c). quan siguin incompatibles amb el Programa d'actuació comarcal, sense perjudici de la possibilitat, residual, de constitució, que s'estableixin els corresponents acords o convenis i la comarca ho informi favorablement. Talla el pas, doncs, a la formació de futures mancomunitats.

No es pot dir que la Llei de Bases del Règim Local es troba en la línia, sostinguda pel Consell d'Estat, de no permetre iniciatives d'associació amb abast ampli, amb finalitats més o menys genèriques o indeterminades. El límit de la garantia institucional que es podria invocar per a aquesta afirmació, ha de declinar davant d'un producte associatiu, com és la mancomunitat que és la que decideix que la millor garantia per a la satisfacció dels interessos que té encomanada, és la gestió associada i conjunta dels serveis procedents, mantenint-los en l'esfera de l'administració municipal, i evitant-ne la seva translació cap a d'altres organitzacions territorials superiors.

A tot això, s'hi hauria d'afegir la possibilitat de gaudir de subvencions o crèdits especials o de participació de tributs de l'Estat o de les Comunitats Autònomes, com a manifestació d'una actitud de promoció i foment de les iniciatives locals d'associació.

En aquest sentit, l'assistència de les Diputacions a aquestes Entitats abonaria una perspectiva d'associacionisme municipal que podria tenir cap a la consolidació d'institucions supramunicipals, de caràcter estable i permanent, amb vocació múltiple i plurifuncional de gestió de serveis.

La combinació adequada de la tècnica associativa municipal adaptada a les peculiaritats de les diverses àrees geogràfiques podria donar solució a la problemàtica de la crisi del municipi. Cal recordar que

LA DIVISIÓ TERRITORIAL

en el procés laboriós de la divisió comarcal catalana, l'opció inicial (1931-36), configurava com a simple demarcació o circumscripció l'organització perifèrica de l'Administració Autònoma (Decrets del Govern de la Generalitat de Catalunya de 27 d'agost i 23 de desembre de 1936). Tampoc les solucions híbrides dels Consells Comarcals de Muntanya (Llei 9 de març 1983) no configuren l'Entitat que es crea com a ens gestor de serveis municipals.

Potser el moment legislatiu actual haurà de recollir i propiciar, no el paper universal, omnicomprensiu, de les competències municipals, atribuint-les a un Ens territorial intermedi, de caràcter necessari com la comarca, sinó com la solució organitzativa de problemes municipals d'incapacitat en la prestació de serveis i la necessitat de gestió conjunta d'aquells que poden ser prestats a nivell supramuni-

cipal. Lligar, en definitiva el projecte comarcal, amb el problema del minifundisme o inframunicipalisme i la seva superació mancomunada.

Hem de tenir present que la Llei de Bases del Règim Local no imposa necessàriament el caràcter territorial de la comarca. El legislador autonòmic és lliure per excloure-la d'entre les entitats territorials de les quals mira de garantir la seva existència i autonomia.

La nova Llei de Bases del Règim Local configura la Comarca com a ens local, però no necessàriament territorial, d'acord amb l'art. 3r.2., com s'ha dit. És més, la seva base institucional és la de ser *agrupació de Municipis*, la que tendeix a senyalar clarament una extracció municipal, que es reflecteix també en què els seus òrgans de govern han de "ser representatius dels Ajuntaments que agrupen" (art. 42.3) i no de la població.

La instància de la Comarca, com a producte d'una Llei d'Organització Territorial catalana, creiem que comptà amb una oportunitat constituent en el període 1977-80. La coincidència de la Constitució, de l'Estatut, l'elecció dels Ajuntaments democràtics i del Parlament de Catalunya, són factors que podien haver emprès la creació d'una nova organització territorial fortament comarcalitzada. Ara, la multiplicació de nivells administratius, de representació política, pot conduir a una torre babèlica, de confrontacions estèrils, que pot desviar la divisió territorial de la política real i de l'operativitat de cada dia. El mapa comarcal, essent bo, ha de constituir un *procés gradual* que, en tot cas, vagi unit a la necessària reforma municipal. Comarcalització i reducció ponderada del nombre de municipis, són extrems d'una mateixa realitat, és a dir, el minifundisme municipal o el infamunicipalisme.

Per altra banda, la província com a organització d'assistència i cooperació pot assumir i així ho ha anat fent, molt particularment en els últims anys (potser per causa d'una Hisenda relativament sòlida) un paper d'ens intermedi enfortidor de l'associacionisme municipal. La *planificació*, per altra banda, ha d'ocupar el lloc que mereix per a fomentar el caràcter participatiu i associatiu dels ens locals, amb figures ja anticipades com el Consell d'Alta Muntanya (Llei 9 de març 1983), que tot i no essent una entitat territorial en sentit estricte, ni una organització associativa per a la gestió de serveis locals, ha d'acabar amb una integració progressiva dels ens associatius municipals, de la seva àrea, per tal d'integrar la representació i la participació en el procés planificador, amb la gestió i la prestació dels serveis locals, eliminant qualsevol dualitat que en això s'hi pugui produir.

La solució alternativa de l'associacionisme municipal, com a fórmula per a potenciar la cooperació intermunicipal, és una solució ben viable per a la gestió de molts serveis i per a molts municipis. Això sol, faria que l'esquema comarcal no exigís una implantació de caràcter necessari, generalitzat i uniformista arreu de Catalunya.

Els ens territorials previstos a l'art. 5è. de l'Estatut de Catalunya, no criden una necessària generalització unificada. Ni tampoc una Entitat de caràcter necessàriament polític-administrativa, sinó de

S. MARTÍ

Ajuntament de Girona. La tècnica associativa municipal podria donar solució a la problemàtica de la crisi del Municipi.

gestió de serveis. És cert que s'ha dit que la mancomunitat constitueix un complement, més que una alternativa a la comarcalització, però no cal descuidar l'efecte negatiu de la proliferació de nivells administratius en una administració autonòmica que encara no ha resolt la seva pròpia organització perifèrica.

Una mancomunitat de *vocació múltiple*, a semblança dels sindicats francesos, susceptible d'afrontar aquells serveis de transcendència supramunicipal, dotada de notes de permanència, evitant l'arbitrària separació, dels seus elements components, i una remodelació de les mancances de les mancomunitats actuals, podria resoldre el problema de la crisi del municipi i, a la vegada, constituir el punt de partida d'una consolidació futura de la comarca.

No falten veus, entre nosaltres i en el pla doctrinal³, vers aquesta posició, de configurar la comarca com a un marc que sigui el resultat de la cooperació intermunicipal i un *inici d'un procés gradual*, no instantani, de comarcalització territorial,

de naturalesa político-administrativa. L'atac a la falta de representació proporcional i demogràfica dels òrgans de govern de les comarques ha estat immediata, malgrat allò que preveu l'art. 42,3 de la Llei de Bases de Règim Local, que segueix de manera respectuosa el "Document" de la Generalitat.

És cert que s'ha de matisar la solució associativa o comarcalitzadora, en funció de les diverses configuracions municipals. L'administració municipal espanyola es caracteritza per tenir un elevat nombre de municipis. És una administració essencialment ruralista, amb totes les notes d'un inframunicipalisme. Però al seu costat, conviu un altre tipus d'administració, la urbana, que adquireix de manera progressiva un pes social decisiu. Les àrees metropolitanes són les noves realitats. Això comporta que determinades comunitats autònomes comptin amb un predomini d'una administració ruralista, mentre que a d'altres existeixi una proporció de municipis urbans més alta. Inframunicipalisme i àrees metropolitanes impliquen solucions diverses. És evident, que en uns casos, la política comarcalitzadora o associativa ha de permetre dotar de major funcionalitat aquelles àrees de predomini d'una administració municipal essencialment ruralista o en què el predomini de l'inframunicipalisme provoca la dispersió dels recursos. A d'altres casos, l'actitud haurà d'encaminar-se vers l'enfortiment de les pròpies institucions municipals. Les solucions són infinites i, sobretot, han de ser flexibles, no universalistes.

No fem al·lusió ací a l'estreta correlació que existeix entre desintegració nacional, urbanització municipal acumulada en àre es metropolitanes i distribució desigual dels recursos municipals. Les regions espanyoles més desenvolupades coincideixen amb les àrees de major expansió dels municipis urbans i de la població urbana, i impulsen a la vegada, els desequilibris regionals⁴.

A manera de resum

Una alternativa d'integrar *progressivament* l'associacionisme municipal amb la institució comarcal, portaria a l'exigència de les següents notes per a la solució de base associativa:

a). La Comarca es constituïria com a Entitat Local de naturalesa institucional, de base municipal, i resultaria de la voluntat associativa dels municipis.

b). La seva competència haurà d'anar dirigida a la planificació i gestió dels serveis municipals, de transcendència comarcal i/o que ultrapassin la capacitat dels municipis. És a dir *plurifuncional*. També serviria de suport a competències transferides o delegades de la Generalitat i de la Diputació.

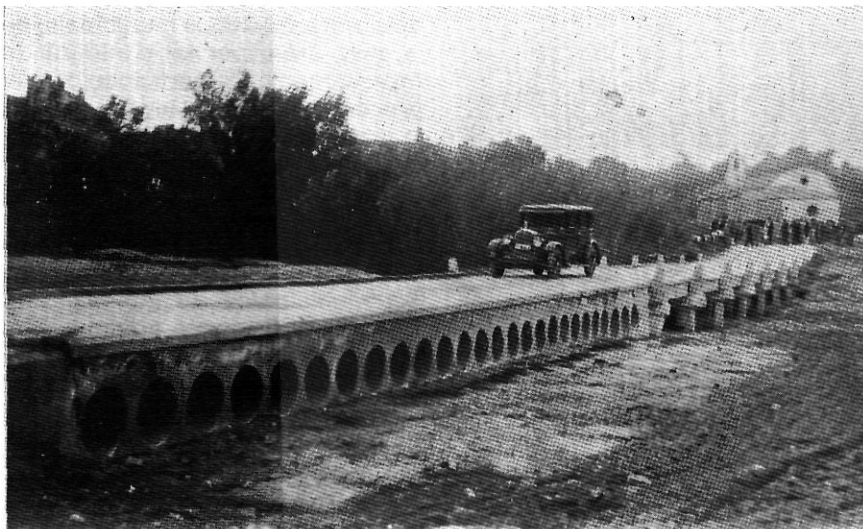
c). En un primer moment, les mancomunitats, podrien assumir aquesta funció, si se les dotés de notes de permanència i estabilitat, amb mecanismes que evitessin la seva eventual o arbitrària modificació, una vegada constituïda. La constitució voluntària de les mancomunitats seria estimulada per la Generalitat, en el seu moment constituent.

d). El Mapa comarcal així configurat no hauria d'imposar-se necessàriament a tot el territori català, sinó eventualment, i d'acord amb les peculiaritats de l'estructura municipal de cada àrea i del sistema d'assentament poblacional.

e). La Hisenda de la Mancomunitat Comarcal hauria de preveure fonamentalment la participació en els Pressupostos de l'Estat i de la Diputació, per evitar un augment de la pressió fiscal del ciutadà.

NOTES

1. Estructuras Locales y ordenación del espacio. MORELL, pág. 102.
2. Las Comunidades Autónomas y la estructura de la Administración Local. SANCHEZ MORON, Miguel. RAP 100-102, 1983.
3. "Perspectives d'organització supramunicipal" FONT LLOVET, Tomàs "Autonomies" núm. 1, pàgs. 49 i següents.
4. (La regionalización y Administración municipal en España: Configuraciones y recursos municipales en las Comunidades Autónomas. CARRILLO BARROSO, Ernesto Javier, RDU núm. 88, mayo/junio 1984, pàgs. 45 i siguientes).

La competència comarcal ha de tenir cura de la planificació i gestió de serveis que ultrapassin la capacitat dels municipis. A la fotografia, inauguració d'un pont en el camí de Figueres a Espolla durant la Generalitat republicana.

Ramon Massaguer és doctor en Ciències Polítiques i Secretari General de la Diputació de Girona.